

Прогноз фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту основних сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області в червні 2026 року

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології, агрометеорологічні умови травня були нетипово прохолодними та дощовими, що створило як позитивні, так і дещо ризиковані умови для росту й розвитку сільськогосподарських культур.

Прохолодна перша половина травня затримувала розвиток сільгоспкультур, особливо кукурудзи, соняшнику та овочів. У другій половині місяця підвищення температурного режиму покращило загальний стан рослин. Завдяки опадам відбулося поповнення ґрунту вологозапасами, переважно верхніх шарів, тоді як у метровому шарі залишається нестача вологи.

У червні фітосанітарна ситуація в агроценозах визначатиметься комплексом агрокліматичних, природних і господарських факторів. Тому моніторинг фітосанітарного стану сільськогосподарських рослин матиме важливе значення в регулюванні чисельності шкідливих організмів та своєчасному застосуванні засобів захисту рослин.

Багатоїдні шкідники

Саранові

Триватиме відродження та живлення личинок *нестадних видів саранових і італійського пруса*. Личинки молодших віків чисельністю 0,5-2,0 екз. на кв.м живляться соковитою рослинністю в неугіддях та на узбіччях доріг. Беручи до уваги, що більшість саранових живуть і розмножуються на цілинних землях, занедбаних сільськогосподарських угіддях, пасовищах і їх великий запас в природі, за умов жаркої посушливої погоди в червні (t° 25-30 $^{\circ}$ C і низька вологозабезпеченість) можливе виникнення осередків підвищеної чисельності саранових.

Система захисту від саранових повинна розпочинатися з профілактичних заходів, а саме з проведення обстеження місць резервації. Починаючи з другої декади травня, регулярно обстежуються неорні землі, випаси, посіви багаторічних трав, узбіччя доріг, лісосмуги з метою оцінки рівня заселеності площ та щільності популяцій личинок, які менш рухливі та чутливіші до пестицидів, ніж дорослі особини. Обстеження краще проводити після сходу сонця і до 9.00 години або з 18.00 і до заходу сонця, коли саранові в стані відносного спокою перебувають на рослинах. Поведінка саранових за добу, залежить від температури навколишнього природного середовища та інтенсивності сонячної радіації. Найбільш активні вони в теплі ясні дні і, навпаки, стають майже нерухомі у дощову, пахмурну погоду і найбільш холодні нічні і вранішні години. При виявленні більш 1 екз./м² у місцях «резервації», необхідно провести обстеження прилеглих до них посівів сільгоспкультур, особливо соняшнику, кукурудзи, баштанних, овочевих тощо.

Обробки проводять за чисельності личинок стадних видів 2-5 екз./м² нестадних саранових 10-15 екз./м². Захист посівів від саранових розпочинають за масової появи личинок I віку. Основну масу личинок стадних саранових слід ліквідувати до закінчення розвитку третього-четвертого віків.

Обробки проводять дозволеними до використання в Україні інсектицидами згідно з «Державним реєстром пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» (це препарати на основі однієї із діючих речовин: альфа-циперметрин, 100 г/л; лямбда-цигалотрин, 50 г/л; хлорпірифос, 500 г/л + циперметрин, 50 г/л; лямбда-цигалотрин, 106 г/л + тіаметоксам, 141 г/л; ацетаміприд, 200 г/кг; піриміфос-метил, 500 г/л; ацетаміприд, 100 г/кг + лямбда-цигалотрин, 30 г/кг; люфенурон, 50 г/л. За температури повітря вище 25°C ефективніші фосфорорганічні інсектициди або суміші препаратів. Обробки слід проводити вранці або ввечері, коли комахи знаходять на рослинах

Для захисту рослин від саранових на присадибних ділянках рекомендовано застосовувати препарати на основі діючої речовини циперметрин, дельтаметрин, лямбда-цигалотрин або їхні комбінації з неонікотиноїдами (імідаклоприд, тіаметоксам). Такі препарати забезпечують швидку системну та контактну-шлункову дію на саранових.

Головне управління Держпродспоживслужби в Херсонській області наголошує: **раннє реагування, тобто адекватне та своєчасне реагування на спалах чисельності сарани**, є важливим для запобігання або обмеження шкоди, завданої сільськогосподарським культурам, а отже, для впливу на продовольчу безпеку, а також для мінімізації впливу контрольних операцій на здоров'я людини та довкілля, а також фінансових витрат на боротьбу із сараною.

Підгризаючі совки

У червні повсюди триватиме літ метеликів *озимої й окличної совок*, який розпочався в другій половині травня. Вони відкладатимуть яйця, відбуватиметься виплодження гусениць, їх живлення й шкідливість. На площах соняшника, може спостерігатися шкодочинність гусениць *дикої совки* (південна підгризаюча), які повністю перегризають рослину нижче рівня ґрунту, або на рівні і знищують верхню частину рослини. Гусениці живляться в нічний час, в денний знаходяться у верхньому шарі ґрунту, де і заляльковуються. Вони будуть житись до середини червня місяця залежно від віку гусениці. Заляльковування буде проходити наприкінці червня.

За чисельності гусениць совок у посівах кукурудзи, соняшника та інших просапних культур понад 2-3 екз./м² слід застосовують інсектициди відповідно до «Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», які застосовують згідно з регламентами загально-прийнятих технологій.

Найефективніші суміші фосфорорганічних і піретроїдних інсектицидів у половинних нормах. Крайні результати дають обробки у вечірні години, коли гусінь підгризаючих совок харчується рослинами. Інсектициди доцільніше застосовувати в період виплодження гусениць та появи їх другого віку, коли

вони живляться відкрито і найбільш уразливі. В цей час ефективність заходів забезпечують гормональні препарати та інгібітори синтезу хітину.

Листогризучі совки

У посівах просапних, овочевих культур, багаторічних трав будуть шкодити гусениці *капустяної, городньої, бавовникової, люцернової, помідорної (карадрини)*, совки-гамми та інших видів *листогризучих совок*. Під час льоту метеликів, який розпочався в третій декаді травня склалися оптимальні умови для розвитку більшості видів совок (наявність достатньої кількості квітучої рослинності та помірно волога погода). Оптимальними температурами для розвитку гусениць вважаються 28-29°C, а для яєць 18-30°C. Найбільш відповідною для розвитку яєць є температура повітря близько 25°C. Підвищена температура повітря (сильна посуха 28-35°C) і знижена вологість викликає загибель великої кількості яєць, а статеві продуктивність самок знижується вдвічі.

До боротьби із гусеницями листогризучих совок приступають за наявності у посівах кукурудзи, соняшнику, картоплі та інших просапних 3-5 екз./м². Суттєво обмежує чисельність цих комах яйцеїд-трихограма, яку випускають на початку та під час масового відкладання яєць метеликами совок. Знищення бур'янів, особливо квітучих нектароносів, погіршить умови живлення метеликів та гусениць. Розпушування міжрядь в період вегетації з присипанням зони рядка, під час відкладання яєць, відродження гусениць та їх заляльковування теж значно обмежить кількість цих шкідників.

Стебловий (кукурудзяний) метелик

У червні повсюдно заляльковуватимуться гусениці *стеблового (кукурудзяного) метелика*. Орієнтовно у фазу розвитку кукурудзи – викидання волоті розпочнеться літ метеликів та відкладання ними яєць у посівах кукурудзи, соняшнику, інших товстостеблених культур. Оптимальними для реалізації потенційної плодючості метеликів (250-400 яєць на одну самицю) будуть температури 18-30°C та вологість понад 70%, для розвитку яєць t° 25°C та вологість повітря 90-100%.

Випуск трихограми на початку та під час масового відкладання яєць, знищення бур'янів та квітучих нектароносів, міжрядні розпушування просапних культур обмежують чисельність і шкідливість гусениць фітофага.

Обприскування посівів інсектицидами розпочинають за наявності понад 18% рослин з яйцекладками, або 6-8% рослин з гусеницями кукурудзяного метелика, або 1-2 гусениці на рослину. Проти гусениць стеблового кукурудзяного метелика застосовують дозволені інсектициди на основі однієї з діючих речовин: дельтаметрин, ацетаміприд+лямбда-цигалотрин, лямбда-цигалотрин, хлорантраніліпрол та інші.

Лучний метелик

На *неорних землях, багаторічних травах*, посівах *соняшнику, кукурудзи, овочевих культур, неугіддях* з квітучою рослинністю триватиме літ, відкладання яєць, відродження та живлення гусениць шкідника першого

покоління. Чисельність метеликів складала 1 максимально – 4 екз/10 кроків у місцях резервації.

Оптимальними умовами розвитку гусениць молодших віків у цей період будуть відносна вологість повітря більше 70% та середньодобова температура близько 25°C.

Запобігання масового розмноження лучного метелика із місцевих резервацій досягається застосуванням повного комплексу організаційно-господарських, агротехнічних, біологічних та хімічних заходів. Вчасне виявлення вогнищ фітофага та суворе дотримання строків і норм витрати інсектицидів з урахуванням віку гусениць.

Хімічні обробки проводять за перевищення економічних порогів шкодочинності: соняшник – 8-10 екз./м² у фазі 4-6 листків, 20 – формування корзинок - цвітіння; овочеві культури 8-10 екз./м²; багаторічні трави (насінники, отава) – 10 екз./м² – перше покоління; кукурудза – 5-10 екз./м² – сходи–4-6 листків та 15-20 – викидання волоті.

Зернові колосові культури

Цьогоріч агрометеорологічні умови в період весняної вегетації для формування колосу озимої пшениці склалися задовільно. На кінець третьої декади травня озимі зернові культури знаходяться у фазі наливу зерна.

У посівах ***озимих*** та ***ярих зернових*** культур продовжиться розвиток личинок ***клопа шкідливої черепашки*** та перехід їх у старші віки. Поява окрилених клопів очікується уже в кінці II декади червня.

Через розтягнутість відкладання яєць та відродження личинок у посівах можуть одночасно зустрічатися перезимувалі клопи, яйця й личинки різних віків. Масове відродження та вихід личинок на колос відбувалося в третій декаді травня. При пошкодженні ними зерна в колосі погіршується якість клейковини, посівні та фуражні властивості зерна пшениці та ячменю.

Нагадуємо, що обприскування посівів інсектицидами проводять за наявності 2 і більше личинок на кв.м. у посівах сильних і цінних сортів пшениці, на решті посівів – 4-6, в насінневому ячмені – 8-10 личинок на кв.м. При застосуванні інсектицидів слід обов'язково звертати увагу на строки очікування до збирання врожаю.

Оптимальним строком проведення обробки є момент наявності в посівах 15-30% личинок третього віку, що свідчить про відродження переважної більшості личинок.

Під час наливу зерна з ґрунту виходитимуть та житимуться в колосках жуки ***хлібної жужелиці (туруна)*** та ***хлібних жуків***. Шкідники виїдатимуть зерно в період молочної і воскової стиглості та вибиватимуть його з колосків, що призводитиме до втрат врожаю та збільшення падалиці. До боротьби з цими шкідниками приступають при наявності 3-5 екз. жуків/м².

У цей період розмножуватимуться ***злакові попелиці*** та ***трипси***. Але їх шкідливість у червні зменшуватиметься за огрубіння зерна.

При проведенні моніторингу за посівами з метою визначення необхідності проведення захисних заходів слід обов'язково враховувати весь запас

шкідників і визначатися з необхідністю проведення хімічного захисту з урахуванням всього видового складу шкідників. Бувають випадки, коли окремо кожен з шкідників розвивається нижче ЕПШ, але проведення захисних заходів необхідно, так як всі шкідники живляться на зернових одночасно.

Для недопущення пошкоджень посівів від зазначених шкідників, вразі перевищення економічного порогу шкодочинності (ЕПШ): трипси, попелиці - 8-10 екз./стебло, п'явиці – 0,5-1 екз./стебло, посіви захищають дозволеними інсектицидами на основі діючих речовин: диметоат, тіаметоксам, імідаклоприд + лямбда-цигалотрин, лямбда-цигалотрин + тіаметоксам та іншими, які будуть біологічно ефективні проти багатьох інших фітофагів, спеціалізованих щодо зернових колосових культур. Для підвищення ефективності при обробках можна застосовувати суміші піретроїдів з фосфорорганічними препаратами у половинних нормах витрат. Застосування піретроїдів розраховане на високу початкову їх токсичність, а фосфорорганічні препарати – на тривалішу захисну дію.

Під час наливу зерна значної шкоди, можуть завдавати *сіра зернова* та звичайна *зернова совки*, гусениці першого віку яких спочатку вгризатимуться в середину зерна, а потім ним живитимуться. В подальшому гусениці четвертого віку об'їдуть зерно зовні, часто знищуючи його повністю. Живлення гусениць триватиме до збирання врожаю. До боротьби з шкідником приступають за наявності 3-5 гусениць/м².

Скрізь зернові культури продовжать хворіти грибковими хворобами, зокрема *борошнистою россою*, *септоріозом*, *бурою листковою іржею*, *корневими гнилями*. Вищевказані хвороби та *гельмінтоспоріоз*, розвиватимуться в посівах ярого *ячменю*, передусім в загущених посівах на добрих агрофонах.

Під час колосіння в посівах зернових культур ймовірний розвиток *летючої* та інших видів *сажкових* хвороб. У разі підвищеної вологості й температури повітря 28-30°C на колосках розвиватимуться *фузаріоз*, *септоріоз*.

Зернобобові культури та багаторічні трави

Під час цвітіння *гороху* відродилися личинки *бульбочкових довгоносиків*, які закінчивши розвиток, заляльковуватимуться. Жуки нового покоління з'являтимуться наприкінці червня. Помірно тепла й волога погода сприятиме утворенню численних колоній *горохової попелиці*, шкідливості гусениць *листогризучих совок*. Жуки *горохової зернівки (брухуса)*, відкладатимуть яйця в боби. За сухої спекотної погоди можливе підвищення чисельності й шкідливості *горохової плодожерки*, *акацієвої (бобової) вогнівки*, *трипсів*, *клопів*, а також розвиток *фузаріозного в'янення*. За температури 18-25°C і високої вологості повітря в загущених посівах гороху рослини хворітимуть на *аскохитоз*, *пероноспороз*, *сіру гниль*, *борошнисту росу*.

Захищають горох за чисельності шкідників за перевищення ЕПШ (2-3 жука горохового зерноїда, 250-300 екз. горохової попелиці на 10 п.с., 2 екз. горохового трипса на квітку, 25-30 яєць на кв.м горохової плодожерки, акацієвої (бобової) вогнівки) інсектицидами Актара 25 WG, ВГ, 0,1 кг/га,

Акцент, КЕ, 0,5-1,0 л/га, Карате Зеон 050 СС, СК, 0,125 л/га, Фуфанон, 570, КЕ, 0,5-1,2 л/га, Бі-58 Топ, КЕ, 0,5-1,0 л/га, їх аналогами, в посівах на зелений горошок – Фастак, КЕ 0,15-0,25 л/га, Ф'юрі, в. е., 0,07-0,1 л/га. У період відкладання яєць гороховою плодожеркою, акаціевою вогнівкою, листогризучими совками рекомендовано проводити випуск бурої та жовтої трихограм (співвідношення 1:10). Проти аскохітозу, іржі, сірої гнилі, насамперед насінневі ділянки, обробляють фунгіцидом Амістар Екстра 280 СС, КС 0,5-0,75 л/га.

У посівах **багаторічних бобових трав** шкодитиме комплекс фітофагів, серед яких найчисельнішими будуть: **гусінь совок, листовий люцерновий довгоносик (фітономус), клопи, попелиці, насіннеїди (тихіус, апіон), товстонижка, комарики, лучний метелик, сарана**, та інші. За частих опадів ймовірно ураження трав хворобами, зокрема **бурою плямистістю, антракнозом, аскохітозом**, тощо.

На насінневих ділянках в період стеблуння - бутонізації люцерни за чисельності фітономуса понад 5-8 жуків/ м² та 20-30 личинок на 100 п.с., жовтого тихіуса 20-30 жуків, гусениць совок 8-10 екз./м², клопів сліпняків 15-20, люцернової товстонижки 20-25, попелиць 500-600 екз./100 п.с. слід провести захисні обробки.

Технічні культури

За теплої й вологої погоди посіви **соняшнику**, з країв полів чи в суціль, заселятиме **геліхризова попелиця**. За посушливих погодних умов можливе масове розмноження **трипсів, навутичних кліщів** за помірно-вологих – **клопів, листогризучих і підгризаючих совок, лучного метелика**.

У разі заселення рослин соняшнику попелицями понад 20% рослин і наявності на кожній 40-50 екз. та за відсутності ентомофагів; клопами (за чисельності 2 екз. на кошик) до початку цвітіння культури знешкоджують фітофаги Децисом f-Люкс, ЕС, КЕ, 0,3-0,5 л/га, Фуфаномом 570, КЕ, 0,6 л/га, Енжіо 247 СС, КС, 0,18 л/га.

За ярих опадів, високої вологості повітря збудники **білої та сірої гнилей, фомозу, несправжньої борошнистої роси** уражуватимуть листки, стебла, корені рослин соняшнику. За підвищеної температури і вологості повітря можливе осередкове поширення **фомосису**, за дефіциту вологи - **іржі**. Перед цвітінням соняшнику за умов очікування епіфітотії: гнилей кошиків, фомосису, несправжньої борошнистої роси рекомендовано провести захисні обробки Дерозалом 500 СС, КС, 0,5 л/га, Колфуго Супер, в.с., 2,0 л/га, Тайтлом 50, Таносом 50, ВГ, 0,4-0,6 кг/га. Перша обробка проводиться на початку цвітіння, друга – через 14 діб після першої.

Картопля й овочеві культури

У насадженнях **картоплі, томатів, баклажанів** повсюдно продовжить свій розвиток **колорадський жук**. За умов жаркої погоди (t°вище 26°C, вологість 58-75%) у червні ймовірний прискорений розвиток усіх фаз колорадського жука, що сприятиме зростанню його шкідливості на більш пізніх посадках картоплі. Захищають рослини картоплі в разі заселення жуком 10%

рослин та за появи личинок першого – другого віків в чисельності 10-20 екз. на кожній з 8-10% заселених рослин у фазу бутонізації-початок цвітіння препаратами згідно з «Державним реєстром пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні». Для обробки посівів необхідно застосовувати дозволені до використання інсектициди на основі однієї із діючих речовин: ацетаміпрід, тіаклопрід, тіаметоксам, імідаклопрід, альфа-циперметрин, циперметрин, тіаметоксам + ацетаміпрід + флудиоксоніл, тіаметоксам + лямбда-цигалотрин + альфа-циперметрин, гамма-цигалотрин, хлорпірифос + циперметрин, клотіанідин.

Баклажани, помідори, перець слід обробляти при заселенні фітофагом 5% рослин.

На *капусті* повсюдно розвиватимуться і шкодитимуть гусениці *біланів*, *молі*, *совок та попелиця*, високий рівень розвитку та шкідливості яких ймовірні за помірної вологості та оптимальної температури 20-26°C протягом місяця. Рослинам *цибулі* суттєвої шкоди завдаватимуть личинки *цибулевої мухи*.

За наявності шкідників понад ЕПШ (гусениць совок - 1-2 на ранній та 5 і більше на пізній капусті, якщо заселено 5% і більше рослин, молі, біланів – 2-5 екз. за 10% заселення рослин) з хімічних препаратів застосовують: Номолт, к.с., 0,3 л/га; Фастак, КЕ, Альтекс, КЕ, Ф'юрі, в.е., 0,1-0,15 л/га; Матч, 050 ЕС, к.е., 0,4 л/га; інші.

Розвиток хвороб *картоплі і томатів (фітофтороз, альтернاریоз, ін.)*, *огірків (бактеріоз, пероноспороз)*, *цибулі (пероноспороз)* залежатиме від погодних умов. За умов теплої (t° 15-22 °С) вологої погоди (відносна вологість повітря понад 87%) розвиток та поширення хвороб зросте до епіфітотійного. Картоплю від збудників хвороб, томати (за появи перших ознак фітофторозу) захищають обприскуванням одним із препаратів з різними діючими речовинами, почергово: системно-контактні: Ридоміл Голд МЦ, 68 WG, в.г., 2,5 кг/га, Метаксил, ЗП, 2,5 кг/га, Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Скор, 250 ЕС, КЕ, 0,5 л/га, Танос, 50, ВГ, Тайтл, 50 в.г., 0,6 кг/га, Мелоді Дуо, 66,8 WP, ЗП, 2-2,5 кг/га, Інфініто, 61 SC, 687,5, КС, 1,2-1,6 л/га, Консенто, 450 SC, КС, 1,7-2,0 л/га, Дітан М-45, ЗП, 1,2-1,6 кг/га, контактні: Курзат, М 68, в. г., 2,0-2,5 кг/га, Антракол, 70 WP ЗП, 2,0 кг/га, Купроксат, КС, 3-5 л/га, Ширлан, 500 SC, к.с., 0,3-0,4 л/га.

Гарбузові та баштанні культури, передусім пошкоджуватимуться *баштанною попелицею, тютюновим трипсом, навутичним кліщем*. З хвороб проявлятимуться *бактеріози, антракноз, борошниста роса*. Від сисних комах гарбузові культури захищають Актелліком, 500 ЕС, КЕ, 0,3-1,5 л/га, Карате Зеоном, 050 CS. СК, 0,1 л/га.

Плодові культури та виноград

Молоді жуки *яблуневого квіткоїда* харчуватимуться листками дерев, наприкінці червня вони перейдуть у літню діпаузу. В незахищених садах метелики *білана жилкуватого* відкладатимуть яйця, через 2-3 тижні відроджуватимуться їх гусениці; закінчать живлення і заляльковуватимуться гусениці *золотогуза, розанової листокрутки, шовкопрядів, яблунової молі*, згодом вилітатимуть метелики і відкладатимуть яйця.

Помірно тепла з високою відносною вологістю погода сприятиме повсюдному зростанню чисельності й шкідливості *попелиць, медяниць, щитівок, несправжніх щитівок*, а суха й спекотна подальшому поширенню *кліщів*.

Скрізь у яблуневих садах триватиме літ, відкладання яєць, відродження та живлення гусениць *яблуневої плодожерки* першого покоління. В другій половині червня розпочнеться літ метеликів другого покоління шкідника.

Личинки *яблуневого і грушевого плодових пильщиків* пошкоджуватимуть плоди, виїдаючи насіннєву камеру. Личинки *сливового пильщика* житимуться плодами сливи, що спричинятиме завчасне їх опадання.

Волога (60-80%), тепла погода в червні сприятиме поширенню *борошнистої роси плодових культур*. Перепади температури та волога погода призведе до масового прояву *кокомікозу, клястероспоріозу, кучерявості листків персика, плодової гнилі*. Вологе, жарке літо сприятиме прояву *парії* у *зерняткових* насадженнях.

Моніліоз в червні проявиться на всіх зерняткових і кісточкових культурах у формі плодової гнилі. Більше буде поширений на абрикосі, персику, менше — на сливі, черешні та вишні.

Для забезпечення надійного захисту плодових культур від найпоширеніших шкідників і хвороб потрібно чітко дотримуватися рекомендованих схем захисту із застосуванням дозволених до використання в Україні пестицидів. Захист яблуні та груші базується в основному на контролі парші та плодожерки, що дає змогу також тримати в допустимих межах чисельність інших шкідників та поширення хвороб.

На кінець травня у *виноградниках* тривало живлення гусениць *гронової листокрутки*, розвивались і шкодили *виноградний зудень*, інші *кліщі*; з хвороб - *мільдю*. Упродовж червня у *виноградниках* гусениці *гронової листокрутки* I-го покоління пошкоджуватимуть квітки і зав'язь культури. У кінці першої декади червня розпочнеться літ метеликів II-го покоління і відкладання ними яєць.

Посушлива жарка погода сприятиме збільшенню чисельності й шкідливості *кліщів (навутинних, виноградного повстяного)*. Дощі, роси за t° 20-27°C сприятимуть розвитку *мільдю, чорної плямистості*, за жаркої з відносною вологістю повітря 70-95% погоди, передусім у загущених виноградниках за несвоєчасного підв'язування пагонів, розвиватиметься *оїдіум*.

Відразу після цвітіння виноградники захищають від мільдю, чорної плямистості, оїдіуму та кліщів препаратами, рекомендованими до цвітіння (згідно «Переліку...»). Під час росту ягід за пошкодження 3% і більше суцвіть гусеницями I-го покоління гронової листокрутки, через 10 днів льоту метеликів II-го покоління обприскують інсектицидами: Акцент, КЕ, Версар, КЕ, Вертимек 018 ЕС, КЕ, Воліам Флексі 300 SC, КС та іншими препаратами відповідно до «Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», які застосовують згідно з регламентами загальноприйнятих технологій.

За появи вогнищ ураження мільдю, чорною плямистістю, оїдіумом виноградники оздоровлюють Пенкоцебом, ЗП, 3 кг/га, Тіовітом Джет, 80 WG, ВГ

5,0-8,0 кг/га. Осередки заселення кліщами (8-10 і більше екз. на листок) обробляють рекомендованими інсекто-акарицидними препаратами.

Нагадуємо, що обробки пестицидами слід проводити при температурі не більше + 25°C у вранішні або вечірні години. Рішення щодо оздоровлення рослин слід приймати після обстеження посівів диференційовано щодо кожного поля і плодового насадження. Застосування пестицидів в межах населеного пункту дозволяється тільки з 22 до 7 години, а за межами населеного пункту всі роботи з пестицидами слід проводити у ранкові (до 10 год.) і вечірні (18-22 год.) години при мінімальних висхідних повітряних потоках. При швидкості вітру більше 4 м/с обприскування не допускається.

Важливо! Головне управління Держпродспоживслужби в Херсонській області наголошує, що всі роботи по обмеженню чисельності шкідливих організмів необхідно проводити при перевищенні економічного порогу шкодочинності (ЕПШ), суворо дотримуватися санітарних правил, регламентів застосування препаратів, правил і заходів з охорони праці та використовувати препарати лише відповідно до «Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні».

Для захисту плодкових, винограду, картоплі, овочевих, баштанних культур у приватному секторі необхідно застосовувати препарати, дозволені для роздрібного продажу населення, згідно «Переліку».

Також, наголошуємо, що до роботи з пестицидами допускаються лише ті особи, які пройшли навчання з питань безпечного поводження з пестицидами та мають **посвідчення** про право роботи з пестицидами.

Згідно ст.37 Закону України «Про бджільництво», необхідно не пізніше ніж за три доби до початку обробки попередити про це органи місцевого самоврядування, пасічників, пасіки яких знаходяться на відстані до 10 (десяти) кілометрів від оброблюваних площ. При цьому повідомляється дата обробки, назва препарату, ступінь і строк дії токсичності препарату.

Пам'ятаймо! Під час проведення польових робіт в умовах воєнного стану, необхідно дотримуватися правил безпечного поводження умов праці!